

NAVODILO ZA PREPREČEVANJE UŠIVOSTI

POVZROČITELJ

Ušivost je parazitarna bolezen, ki jo povzročajo uši - zunanji paraziti. Gre za širjenje naglavne uši (*Pediculus humanus capitis*), ki se zadržuje na laseh, obrveh in trepalnicah.

KAKO UGOTOVIMO, DA IMA NEKDO NAGLAVNE UŠI?

Na laseh opazimo drobne sivkaste pikice – jajčeca uši ali gnide ter drobne črne uši. Lasje so lahko med seboj zlepljeni, na lasišču opazimo praske, krastice oziroma gnojno vnetje, ki je posledica infekcije opraskanin, ki nastanejo zaradi srbenja. Ponovne okužbe lahko povzročijo občutljivost kože.

NAČIN PRENOSA NAGLAVNIH UŠI

Naglavne uši se prenašajo z direktnim kontaktom. Možen je tudi prenos preko oblačil, zlasti pokrival, in pribora za osebno higieno. Naglavne uši lahko namreč preživijo sedem do deset dni izven gostitelja oziroma brez hrane.

INKUBACIJA

Uši se izležejo iz gnid v sedmih do desetih dneh in dosežejo spolno zrelost po sedmih do trinajstih dneh. V dobi inkubacije je potrebno vsakodnevno pregledovanje lasišča.

OBDOBJE KUŽNOSTI, DOVZETNOSTI IN ODPORNOSTI

Obdobje kužnosti je obdobje, ko oseba lahko prenese uši na druge osebe, torej ima živa jajčeca oziroma uši. Osebe se lahko okužijo ob primernih pogojih in izpostavljenosti okužbi. Pri temperaturah, nižjih od 22 °C, se iz gnid uši ne razvijajo.

PRAVILA ZA UČINKOVIT BOJ PROTI UŠEM IN GNIDAM

- Dobro osvetlite lasišče vašega otroka in preglejte, ali ima uši ali gnide.
- Če na lasišču niste našli uši ali gnid, redno spremljajte stanje lasišča.
- Če ima vaš otrok uši ali gnide, uporabite sredstvo za uničevanje uši. Kupite ga lahko v lekarnah ali specializiranih trgovinah. Na voljo so šamponi s kemičnim insekticidom in preparati, ki delujejo mehansko na osnovi naravnih otroku prijaznih sestavin. Pomembno je, da preparat deluje sočasno na uši in gnide ter da natančno upoštevate navodila za uporabo.
- Očistite predmete, ki so bili v stiku z otrokom. Kužne vire (glavnike, pokrivala, oblačila, brisače posteljnino) razkužite z namakanjem v vroči vodi vsaj 10 minut, posesajte, operite pri materialu dopustnih temperaturah (vsaj 60 °C), parno zlikajte ali kemično očistite. V nasprotnem primeru lahko uši preživijo. Če osebne potrebščine ali oblačila ne prenesejo visokih temperatur, jih uničite ali tesno zaprite v plastično vrečko za vsaj dva tedna. Lahko jih tudi za 24 ur položite v zamrzovalno skrinjo. Ker si uši v času življenjskega ciklusa ne bodo mogle najti gostitelja in s tem hrane, bodo poginile.
- V bazenu naj otrok obvezno uporablja plavalno kapo. Uši odlično plavajo.

- Ne posojajte kap, šalov, glavnikov oziroma drugih osebnih predmetov, saj so lahko le-ti glavni vir okužbe.

Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB, Ur.l. RS 33/2006) v 27. členu določa, da je **razuševanje ušivih oseb obvezno**, opustitev ukrepa pa se po 57. členu istega zakona sankcionira kot prekršek z globo. Starši ste torej dolžni slediti navodilom šole za obvladovanje pojava ušivosti.

Dokler so uši in gnide žive, naj otrok ostane doma. S preparatom za preprečevanje ušivosti traja odsotnost od pouka 1 do 2 dni.

Inštitut za varovanje zdravja sproti obvešča o ukrepih za preprečevanje ušivosti (www.ivz.rs).